

A' ROMAI TSÁSZÁRI ÉS AP. KIRALYI FELSÉGNEK
KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indúlt BETSBÖL Szombaton 8. Mártziusb. 1788.

Elegyes Hadi-Környül-állások.

A' F. Monárkhának el-menetele után, leg-főbb igaz-
gató Vezér Lásci Ur-is a' napokban a' Tá-
borhoz indúla. G. Kollorédó és Hertzeg Likten-
stain Károly Urak-is minden órán menendők. — A'
Tábori Posta-hivatal tegnap-előtt indúla-ki Bétsből
300 edgy-néhány lóvakkal, és mégyen a' Magyar-
országi nagy Táborhoz. — Eddig a' közönséges
Posta Magyar-országba és Erdélybe tsak kétszer mé-
gyen vala edgy hétben; ezen hónapnak kezdetitől
fogva pedig minden nap. — A' F. Monárkh. Ke-
gyel-

gyelmesen el-végezni és a' Hadi - Tanács - székek által adni méltóztatott, hogy azon fegyvert-vifelő Tiszt Urak, kik ezen jelen-való Török-háborúban elesnek, vagy az abban (és akár mellyik háborúban-is) kapott sebek miatt meg-halálnak, azoknak Feleségeik és gyermekeik, akár *cautioval*, akár *reversálissal* házasodtanak legyen-is-meg, az ő Férjeknek, vagy Attyoknak rangjokhoz képest penziót nyernek, és ezen kegyelmes végezés az egész F. Ts. és K. Tábornál ki-hirdettetett. — A' Hertzeg Koburg Vezérsége alatt Bukovinában volt F. Ts. és K. Tábor a' Románzov Vezérsége alatt lévő Muszka Táborral ugy edgyesítettett, hogy ennek jobb szárnya amannak bal-szárnyával öszve-ér; a' Lengyel Sergek pedig mindég olly helyen fognak fekünni, hogy mind a' mi, mind a' Muszka Táborral szüntelen-való közösülések lehessen, és ha az alkalmatofság ugy kívánja edgy máshoz vizontogaló óltalommal lehessenek; és ezen Sergek a' minden szempillantásban eshető mozdulásra és probára már a' múlt héten kézfzen valának. — Belgrádba, hól a' Szemlini levelek-szerént a' múlt hónapnak 23-dikától fogva igen meleg-napok járnak, a' fok hadi-erőségek között is nem mindenek bizván a' Mahumed segittségében, a' fel-kehető drágább jofzágokat költeztetik az Országba bejjebb. Ejtszakának idején olly lármát viznek ezek féltekben végben, hogy mi tsak alig alhatunk Szemlinben; de nem lehet tsudálkozni ezen; mert a' fenn említett naptól fogva olly körül vagnak ezek őrző Angyalokkal véve, hogy semmi eleséget hozzájok bé-nem vihetni, noha a' szükség köztök nem kifs mértékben Uralkodik. Valamint a' szárazon, ugy a' Száván minden ut el-van foglalva, és egyebet nem láthatni a' véghetetlen Ts. és Királyi

rályi terhelt szekerek, ágyúk és népen kívül. Innen minden órán nagyobb hirekkel tudósítottunk; ámbar edgy Konstantzinápolyi levélből arról tudósítottunk-is, hogy ezen hónapnak első napján minden Konstantzinápoly körül feküdt Sergek megindulandok valának, hogy Aprilisben Magyar-országban és Muszka-országban lehessenek; sőt a' paraszt Törökök ditsekedése-szerént, Májusban Bétsben és Pétervárában. — hó hó — lassan — más notán járák most a' tántzat; mellyet bizonyít a' Nagy Vezér példája; ki mioltától fogva megtudta, hogy az ő feje, a' minap jelentett punktumok-szerént Pétervárára hivatalas, örökké fő-fájos. — Hogy a' Frantzia Udvar a' maga Török-szolgálatban lévő Tisztjeit vissza-hivatta legyen, még pedig bizonyos Keresztény Udvaroknak intésekre, bizonyos, és ez a' Törökök között-is nem kis gondolkozásra szolgáltatott okot. A' múlt hónapnak elején 2 Frantzia Tisztek 9 Pattantyus Káplárokkal érkezének Oszakovtól Konstantzinápolyba a' F. Követhhez; kik vissza-szándékoznak, és azt beszélik, hogy Oszakovnak 14 napi ostrom sem kívántatik, hogy meg-lészen véve, és már most ezek fok titkos dólgozat beszéllenek-ki. — A' Skutari pártot ütött Basának, némely levelek-szerént, megint 40 ezerből álló népe vagyon; és a' Dalmátziai széleken lévő *Montegrinusokat*-is magához édesítvén Muszka Tisztjei vagynak, kik jó szolgálatot tehetnek. A' Török Tengeri Nagy Vezér ugyan arra vette vala a' Portát, hogy ezen pártot ütötteknek meg-kegyelmezvén, tégye ezen Basát ezen háborúban edgy Seregnek Vezérjévé; de a' Basa ezen kegyelem ajánlást meg-vetvén, sokkal inkább szereti a' maga fejét a' mostani helyyén állani, mintsem mások' példája szerént Konstantzinápoly-

ban szemléltetni. — A' Törököknek a' Lengyelekkel- való Barátságokról azt írják , hogy a' Divány már parantsolatot adott légyen, hogy ha a' Lengyelek a' Mufzka és Ausztriai Sergeknek az által-menetben ellent nem áilanak, leg-ottan 50 ezer Törökök Lengyel-országba mennyenek, és a' Mufzkákkal és Ausztriaiakkal ott hadakozzanak. — Edgy Lengyel-orzágból jött tudósítás-szerént , Varsoból minden órán Krakkoba váratik Generál *Voditzki*, ki a' maga népit minden nap szorgalmatosan gyakorolja olly véggel, hogy a' Lengyel és Prufzszus Királyoknak , és edgy nagy Német-orzági főnek, kik minden órán személlyesen fognak itten meg-jelenni, illendő szolgálatot tehessen. Ezen gyűlés mire tze-lozzan, azt még senki sem tudja; elég az, hogy Krakkoban edgy *Tamás* sem kételkedik az eránt, hogy *Káminiek-várofsa* a' Német Tsáfzár Népével minden órán rakva léfzen. — *Szebenből*, a' Fébr. 18-dikán költ Tudósítás-szerént Kapitány *Kaballini* az első Oláh Régementből edgy Osztálllyal, kik többnyire kemény tüzelő Jágerek valának, a' G. *Stabhoz* tartazó Obestl. *Turáti Ur'* Vezérlése alatt a' múlt hónapnak 15-dikén *Verestoronynál* Oláh-országba bé-ment; más nap követte ezeket Kapitány *Rikhárd* az *Orosz* Sergeinek edgy osztálllyával, 2 ágyúkkal és fél Svadrom *Toskána* Huszárokkal. Ezek az *Ólton* lévő hidat el-foglalták; éjtszakára edgy *Kinéni* nevü Oláh-falúba, mely 3 orányi járó föld a' határ-szélhez, bé-fzállottak; hól a' helységnek lakosai tellyes örömmel fogodván őket, leg-ottan minden ki-telhető szolgálatajokat ajánlák. Az Erdélyben mindenek' szeretetés méltán meg-érdemlett fő-hadi-igazgató *Fábris Ur-is* őket eddig el-késérte és onnan *Szebenbe* visszazatért. —

Elegyes Tudósítások.

Edgy Magyar Huszár-Tiszt a' múlt hónapnak 21-dikén magyarul szólíttaték-meg a' Királyi Palota tornáczában a' F. Monárkhától e' képpen: Kedves Magyarom! s. t. és mindeneknek hallottára ezt mondá néki ő Felsége: én az én Magyaraimnak hűségéről nem csak meg-vagyok győztetve, hanem azoknak szolgálattyyokkal tökéletesen megis vagyok elégedve. Obester Rosti Urnak, ki visszsa-jövetelével a' Magyar-ország-i-széleken lévő erősegekről edgy igen hasznos tudósítást tett vala a' Monárkhának, 500 Sufferindort ajándékoza ő - Felsége, és leg-ottan a' Táborhoz visszsa-küldé. Ezeket edgy Bétsi 's más Német - irok írják Nemzetünkről. —

Erdélyben igen nagy szorgalmatofsággal gyűjtik öszve az ujj - Katonákat minden-felől; sőt a' M. Vásárhelyi tudósítás-szerént a' Rigmányiak a' magok Lévitájokat-is meg-kötözve vitték M. Vásárhelyre, és a' Más Zászlója alá iktatták; kétség-kivül alkalmasobbnak itéltél ezen hivatalra, mint az előbbeni-re. — Mely nagy légyen itt Erdélyben a' drágaság meg-tetfzik abból, hogy edgy Uri embernek a' múlt esztendőben edgy Öz 83 forintjába 20 krajtzárjába kerüle, és hogy — A' Fis. Hovofakon a' Vadászatott árendába vette vala a' fenn nevezett Summába, és egész esztendő alatt edgy Özet lött. — De csak ugyan több lett ebből edgy Vatsoránál; de edgy Bartzasági Szásznak a' múlt esztendőben edgy O'fonnya 60 forintokba tele. Ennyit érő Bankó-tzedulát tett vala a' tarifznyába a' mézes pogátsa mellé, Vas vásárolni indulván Hunyodra, 's midőn estve-felé a' pogátsát meg-ette volna, ennek-is ahoz ragadott nagyobb részét fel-falatozta. — Ezek még
nem

nem igen szomorú hírek Erdélyből; de — A' Szebeni tudósítások-szerént edgy N. Enyed körül történt szomorú esettel-is szolgálhatnék E. Olvasóimnak, ha a' magam tulajdon szánakozó érzékenységeimtől meg-nem gátoltatván, edgy magamhoz és mindenekhez hasonló romlandó tserép edényre, és a' szebb mázú edények között-is nem utólsóra, követ kívánnék vetni. Ezen a' grádits-fogon már fokon el-estek, mindenek el-eshetnek, szánnyúk hát az ő környülállásait. — Heves-vármegyében Hatvanan a' múlt hónap-végén illy nem szokatlan dolog történék, hogy edgy háznál meg-hal edgy Gyerek, hól már régtől fogva edgy 'Simbes öreg afzszony-is terhess nyavallyában fekszik vala. A' Gazda kedvezni akarván a' temetési költségnek, várakozni akara a' Gyermek' temetésével az öreg afzszony halálára. A' Helységben lévő *Kaputzinus* Káplán el-kivánnya vala a' Gyermeket temettetni, a' honnan edgy inges gyerektől rá izen a' Gazdára, hogy ő az élőknek halálát nem várhattya; azért a' gyereket dél-után el-temetteti. A' gyermek meg-hibáztatván a' követtséget, nem a' Gazdához, hanem egyenesen a' beteg-ágyban fekvő öreg afzszonyhoz mégyen, 's így szól néki: Anyó! Káplány Uram azt izente, hogy ő-kigyelme nem várhatja a' kend halálát, hanem kendet dél-után el-temeti. Ezen el-fokodnak firva a' jelen-valok, az öreg-is bujában a' fal-felé fordul 's ki-mulik. Így dél-után mind a' kettőt edgy költséggel lehete el-temetni. — A' F. Monárkhának kegyelmes rendelése-szerént, a' R. Katholikus Ifjakkak a' Protestánfok Oskoláiban-való tanulás ugyan nem tiltatik-meg; de az ezen Oskolákban nyert Bizonyosság-levél elégséges nem lészzen a' Stipendiumnak el-nyerésére. A' már Stipendiumat nyert tanulóknak

loknak pedig szabad lészzen a' F. Ts. és K. Birodalomban lévő más Oskolákban-is akár hól a' magok tanuláfokat folytatni, és az-alatt az idő alatt a' Stipendiumot fogni; illyen fel-tétel alatt mindazáltal, hogy minden fél-esztendőben a' maga szorgalmatofságáról nyert Testimoniumát tartozik a' Budai F. K. H. Tanáts-széknél bé-mutotni; külömben attol meg-fosztatik. Buda 14. Fébr. 1788. — Szigetről Máramarosból Fébr. 20-dikán iratik: hogy a' Szegények eránt tett rendelések már itt-is jó lábra állottanak. Tanátsos és O. Vice - Ispány *Pogány Lajos* Ur olly hathatosan fel-indította mind a' R. Katholika, Görög és Réformáta Valláson lévőket a' Felebaráti-szeretetre, hogy midőn Fébr. 17-dikén Második V. Ispány *Szaplontzai Pál* Ur és *Kováts József* az ott lévő Oskolák gondvifelője házonként járván, alamisnát szednének a' szegények' számára, mindenek közönségesen igen szivesen adakozának. Ezen Keresztényi rendelés mind a' tehetősöknek, mind a' szegényeknek nagyon tettzett; meg-gondolván azt, hogy ez-által a' valóságos szegények fel-segittetnek; a' Kapát kerülő tsalárd koldúlok dolog-ra szorittatnak, és a' tehetősöbök' ajtoja - forka sem váfik annyit. — Ez-előtt költ edgyik levelünkben irtúk vala, hogy edgy bizonyos Török kereskedő a' háborúnak ki-hirdetésekor a' többivel visszfa-nem menvén, azt kéri vala, hogy Pántsovában maradhassan, mely néki megis engedteték. Ezen Töröknek edgy-néhány hordó tallérjai vagynak a' mint iratik — és ez az oka, hogy a' bátorságos helyből visszfa-nem kívánkozik. — Nem régiben edgy nagy Török fő Tiszt Bukovinában edgy *Boán* nevű Helységben edgy Ts. és K. Tiszt Urtól szállást kérvén magának, a' beszéd közben Illyriai nyelven elő-ha-

zódik a' jelen-való háború, melyre a' Török Tiszt mindég igen fel-fuvalkodva szollott. Nevezetesen az-
 zal kérkedett, hogy az ő Tsászára 80 ezer Népet
 indított erre-felé; kik mind Kubani és Oszakovi em-
 ber-hufsal élő Tatárok. Erre a' mi Tisztünk el-mosojod-
 ván így felel: ezt mind jól tudja a' mi Tsászáruk,
 és provideált-is már ezeknek eleségekről akkor, mikor
 30 ezer fegyverest állított ide, hogy a' Törököket
 le-vágotván, ezeknek enni-valojak lehessen. Erre a'
 Török Tiszt csak le-süté a' fejét, és más-szinű dol-
 gokról beszéllének. — Edgy, *Rabeláis Ferentzhez* az
 Elifiumi mezőre Párisból 9-dik Februáriusban küldött
 leveletske. — Ne nevels *Rabeláis*, a' mi poli-
 tikánk leg-tsendesebb Európában; a' mi Ministerünk
 vagy beteg, vagy azt csak tettétvén, nyugodalmat
 kíván. Hát mire való a' hadi-készülettel Indiára
 küldött Sereg? talám te tudod; mert én nem. A'
 Protestánfok ugyan Hazafiakká levének, de ezek el-
 len máig-is fokon protestálnak kivált *Aixban*. Az
 Anglusok az ellen, hogy mi hadi-készü'eteket tehes-
 sünk protestálnak. Itt még az ágyúk-is Protestánfok
 lélnének rövid időn. Párisban edgy Politikusnak
 számvetése-szerént 20 milliomszor leg-alább-is emli-
 tik napjában a' Protestánfi nevet; itt már a' főkö-
 töket, pántlikákat ora-lántzokat nem ala *Figaró*,
 hanem mind ala *Protestánt* viselik. A' Versaliai Udvar
 ollyon tsendesebben van, hogy edgy *Kaputzinus*
 Klastromhoz lehet hasonlítani; Bál és mulattság hel-
 lyett itt böjtet és imádságot tartanak; minden nyu-
 godalomban vagyon, még a' pénz-is. — A' Muszka
 Követ Londonban titkoson tanátskozik, és már edgy
 néhány Tengeri fő Anglus Tisztek Muszka szolgálata-
 ra mentek. Hertzeg *Rohanis* (a' Kárdinálnak öttse)
 Muszka szolgálataba kéredzik a' Párisi Udvartól.